

ਮੋਇਅਨ ਇਲਾਵ ਕੇਪੋਕਟਸ

ਪੰਜਾਬ ਸੇਕੀਜ਼

ਮਹਾਸਭਾ.

ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਅਲਟ ਅਤੇ ਵਿਵੀਅਨ ਬੋਸ ਜੇ.

ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਚੰਦ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

1952

May 16th

ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਉਰਫ ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1951 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 158.

ਕਸਟਮ (ਪੰਜਾਬ)—ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਵਿਆਹ, ਬੰਧਨ—ਧਾਰਨਾ—ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਬ ਸਹਿਵਾਸ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ—ਧਾਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

(1) ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਬੀਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ। , 1872.

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਸਟਮਰੀ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਦੇ. (ਦੇਖੋ *ਦਇਆ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੋਹੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1), *ਅਬਦੁਲ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਸੋਨਾ ਡੋਰੋ* (2))।

(1) (1906) 390 ਤੋਂ 410.

(2) LR 45 L.A. 10.

ਠਾਕੂਰ ਗੋਕਲ (3) ਇੱਕ ਰੀਤ, ਬੰਧਨ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਚੰਦ ਬਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

v. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ, ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ^ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਉਰਫ਼ ਉਸ਼ਾ ਲੰਬੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ"

ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹ ਸਭ

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਨਵਾਰਿਆ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ, ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਦੇਖੋ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਭਾਨੀ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ* (1))।

(4) ਕਬੀਲੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ -*ਏ-ਆਮ* ਜਾਂ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦਾ ਮੈਨੂਅਲ। (ਦੇਖੋ *ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ* (2))।

(5) ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਨਾ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ *ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ* ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸੰਕਲਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੋਰੀ, ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਥਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। *ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ* ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। *ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ* ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਹੀ ਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਵੇਖੋ *ਬੇਗ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ* (3), *ਸਾਲੇਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਜ਼ਵਾਰ ਹੁਸੈਨ* (4), *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਭਾਨੀ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ* (1))।

(6) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਧਿਰ ਲਈ ਖੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਲਈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਸੇਵਾ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਉਪਜੀਵਕਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ *ਮੁਹੰਮਦ ਹਯਾਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਯੋ*)

(1) ਏਆਈਆਰ 1941 ਪੀਸੀ 21 ਤੇ 32।

? (2) ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 267 ਤੇ 271

(3) ਏਆਈਆਰ 1916 ਪੀਸੀ 129 131 'ਤੇ

(4) . ਇੱਕ IR 1944 PC 18

ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਮੁਜ਼ੱਫ਼ਰ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ
f (2)).

ਚੰਦ

(7) ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਕੰਪਾਈਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਗੁੱਝੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਭਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣਗੇ। ਕੰਪਾਈਲਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਰੀਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਵਾਜ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਦੋਖੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਸੰਤ ਕੌਰ (3), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿੱਤੋ ਬਨਾਮ ਥੈਲੂਰ (4), ਖੇਦਮ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ (5)। *

Parvin Kumari
alias Usha
Rani

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸਕੱਲਪ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਹਿਵਾਸ ਤੋਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

1945 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 133 ਵਿਚ, ਸਿਮਲਾ (ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਜੇ.) ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24 ਮਾਰਚ 1948 ਨੂੰ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ। 1943 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 86 ਵਿਚ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਕਾਂਗੜਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ 1944 ਨੂੰ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ।

ਦਰਿਆਦੱਤ ਚਾਵਲਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

(1) 55 ਪੀਆਰ (1906) 270 ਤੇ 274

(2) ILR (1928) 9 ਲਾਹ. 120, 125

(3) ਏਆਈਆਰ 1935 ਲਾਹ. 419 ਤੇ 421, 422

(4) ਏ.ਆਈ. ਆਰ. 1935 ਲਾਹ. 985

(5) ਏਆਈਆਰ 1941 ਲਾਹ. 73 ਤੇ 79

Thakur Gokal
Chand

ਨਿਰਣਾ

v.
Parvin Kumari
alias Usha
Rani

FASL ALT, J. ਇਹ ਕਾਂਗੜਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ Saiyid Fazl Ali J. ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ । ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 2 ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਦੱਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 22 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2) ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ 4 ਮਾਰਚ 1929 ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੀ, ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1941 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚਲ ਦੋਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਤੀ ਪੱਖੋਂ ਰਾਜਪੂਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਧੀ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਲਈ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ/ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਲ- ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-

ਕੁਮਾਰੀ ਦੀ ਸੁਇਚਾਜ਼ ਜਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਦੋ ਕਾਸਬੀ ਸ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਉਰਫ ਉਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਾਣੀ ਸਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀਦਾਰ ਸੀ।

ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ
ਜੇ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਸੀ, ਉਹ - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਸੀ। ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਅਵੈਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੋਨਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ: -

(1) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :

(2) ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ / ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

Thakur Gokal ਧੀ ਨੂੰ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ
Chand ਅਜਨਬੀ, ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ, ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ

Parvin Kumari ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ
alias Usha ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ * ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਧੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ
Rani ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ

Saiyid Fazl Ali ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਹੁਣ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਕੀ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਸਾਦਾ - ਝਗੜਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਕਲਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਔਰਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2) ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲ ਪਾਲਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੰਗੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਦਰ ਬੀਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਚਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ 4 ਮਾਰਚ 1929 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਧੀ, ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ (ਉਸਾ ਰਾਣੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲਗਾਵ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1934-35 ਵਿੱਚ (ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ) ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। . ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੀਵਨ ਸਾਲ 1941 ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੇਓ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਸੀ ।

1921 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਡਰਾਈਵਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ, ਉਹ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ (ਉਰਫ ਉਸਾ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 11 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਲਟਾ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਈ।
 ^ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ
 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ

ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ

- ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਆਈਦ ਫਜ਼ ਅਲੀ ਰਹੇ !
- * 1941 ਵਿਚ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸ (ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ) ਨਾਲ ।
- ' ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ, ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਹੁਤ ਇਕੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖੀ ਵਜੋਂ ਪਾਲਿਆ।
- ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਪਾਲਿਆ-ਪੋਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- pense, ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਸੀ, ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਬਾਬੂ ਰਾਮ, ਪੀਡਬਲਯੂ 7, ਅਨੰਤ ਰਾਮ, ਪੀਡਬਲਯੂ 11, ਬਾਬੂ, ਪੀਡਬਲਯੂ 12, ਅਤੇ ਆਸਾ ਰਾਮ, ਪੀਡਬਲਯੂ 13 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੁਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਜਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਆਸਾ ਰਾਮ ਪਿੰਡ ਭਾਮ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਸਵਾਲ ਰਾਜਪੂਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਅਜਨੇਹਾ, ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਨਾਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਾਦੇ ਤਰਾਸ਼ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੇਖਿਕ ਸਬੂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

< ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਨ । ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 9 ਲਾਲਾ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਲਾਲਾ ਹਰ ਨਰਾਇਣ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ।

Thakur Gokal
Chand
v.
Parvin Kumari
alias Usna
Rani
Saiyid Fazi Ali
J'

ਉਸੇ ਦਫਤਰ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਪੀਡਬਲਯੂ 9 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦਾ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨੁਮਾਇਸ਼ P. 18 ਅਤੇ P. 19 ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, 1932 ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਪੌਂਡੈਂਸ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਪਰਸ ਰਾਮ, ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜੀਜਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਭੈਣ ਦੇ ਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਮ. 1930 ਤੋਂ 1934 ਤੱਕ ਪਰਸ ਰਾਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਡੀਏਵੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 6|1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਾਰਡ ਪਰਸ ਰਾਮ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। , ਚੰਦਰ ਬੀਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਸਾਲਾ (ਪਤਨੀ ਦਾ ਭਰਾ) ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਲਾਲਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਘਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਸਲੂਕ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। "

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 4 ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਪਾਏ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਸ

ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਕੁਮਾਰ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਭਾੜੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ' ਸੀ। 'ness' ਅਤੇ ਹੋਰ 3 ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਰਾਣੀ

ii ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਸਾਰੇ

ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜੇ. ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਭਰਾ ਪਰਸ ਰਾਮ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜੀਜਾ (ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਮ) ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭੈਣ ਦੇ ਪਤੀ ਲਈ), ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪਰਸ ਰਾਮ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਡੀਏਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਜਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨ। ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਧਨ. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 'ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਜੇ ਧਾਰਨਾ ਲੰਬੇ ਸਹਿਵਾਸ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ੩ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਚੰਦ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖੀ ਆਕਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ * ਅਉਸ ਉਸ਼ਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਣੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਦੇ -ਝਗੜੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਜਾਂ ਅਜਨੋਹਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀਆਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-

ਜੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੇ ਗਏ

ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਹੋਲਟਾ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਬਹੁਤ ਧੂਮਧਾਮ ਅਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵੱਈਆ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਗੰਗਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। . ਇਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਧੀ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਹੋਰ ਵੀ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਅੰਦਰੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ

ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਿਸ-ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਲਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪਾਇਆ। ਚੰਦ

ਮੁਦਈ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਗੈਰ-ਰਾਨੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ - ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਅਫੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਈ ਸੀ।

ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਉਦਾਰਤਾ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਇਹ ਕੇਸ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਕੋਰਟ-ਟਾਈਪਿਸਟ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੋਲਟਾ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਭਗੌੜੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੀ, ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਜਪੂਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰੇ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਗੋਰਖਾ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਰਸ ਰਾਮ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜੀਜਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਸ ਰਾਮ ਦਾ Parvin Kumari ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਦੱਸਿਆ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੱਖ/ਵਰਜਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੇਲ ^{alias Usha Rani} ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਰਸ ਰਾਮ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਬੀੜ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸੀ .

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਤੱਥ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ Salyid Fazl Ali ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ J.

ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

(1) ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਐਕਟ, 1872.

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਰਿਵਾਜ. (*ਦਯਾ ਦੇਖੋ*

ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੋਹੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 110 ਪੀ. ਕੇ (1906) 390 ਤੇ 410; *ਅਬਦੁਲ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ* *ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਸੋਨਾ ਡੇਰੋ*, ਐਲਆਰ 45 ਆਈਏ 10)।

(3) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ, ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੰਦ ਦੀ ਲੰਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮ 3 ਕਿ "ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ, ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ *j ias y s ha* ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਨੀ ਲੰਮੀ

ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਸੈਯਦ ਐਮ ਅਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਟੱਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ, ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਗਵਰਨਿੰਗ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵੇਖੋ

ਮਾਊਂਟ ਸੁਭਾਨੀ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ, ਏਆਈਆਰ, 1941 ਪੀ.ਸੀ

* 21 ਤੇ 32)।

* (4) ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਆਮ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਕਬੀਲੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਸਦੀ ਅਭਿਆਸ ਆਰ * , ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਏਮ ਜਾਂ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ ਵਰਗੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮਾ. ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ, ਏਆਈਆਰ, 1925 ਪੀਸੀ 267 ਤੇ 271)।

(5) ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਮ ਪਾਇਲੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜੁੜੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਸਟਮ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮ ਵਿਚਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ-

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ~
ਹਰੇਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ

(Thakur Gokal
Chand

v.
Parvin Kumari
alias Usha
, Rani

Saiyid Fazl Ali
J. *

ਕੇਸ. ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਵੇਖੋ ਬੇਗ ਬਨਾਮ ਅੱਲਾ ਡਿਟੋ, ਏਆਈਆਰ

1916 ਪੀਸੀ 129 131 ਉੱਤੇ; ਸਾਲੇਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਜ਼ਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਏਆਈਆਰ 1944 ਪੀਸੀ 18; ਮਾਉਂਟ ਸੁਭਾਨੀ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ, ਏਆਈਆਰ 1941 ਪੀਸੀ 21 ਉੱਤੇ 25)।

(6) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਸਟਮ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਧਿਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਘਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਲਈ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਸੇਵਾ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਉਪਜੀਵਕਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ - ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ - ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਮੁਹੰਮਦ ਹਯਾਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਯੋ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਸ, 55 PR (1906) 270 ਤੇ 274; ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਇਮਾਮ ਦੀਨ, ILR (1928) 9 ਲਾਹ. 120, 125)।

(7) ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮ ਜਾਂ 'ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ' ਦੇ ਸੰਕਲਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਭਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੰਪਾਈਲਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਰੀਕਾਰਡ ਤੋਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਵਾਜ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਉਸਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ - ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਜ਼ਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਨਰਾਇਣ ਯਨਾਕੁਮਾਰੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਾਤਾ ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਏਆਈਆਰ 1935 ਲਾਹੌਰ। ਉਰਫ ਉਸ਼ਾ 419 ਤੇ 421, 422 ; ਮਾਉਂਟ ਚਿੱਤੋ ਬਨਾਮ ਥੇਲੂਰ, ਰਾਣੀ ਏਆਈਆਰ 1935 ਲਾਹ। 985; ਖੇਡਮ ਹੁਸੈਨ

v. ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ, ਏਆਈਆਰ 1941 ਲਾਹ। ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ 73 ਤੇ 79)।

ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ • ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸ਼ਾਸਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ "ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਰਿਵਾਜ" ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਚਿਆ ਸੀ, ..

ਜੇ ਸਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਹੂਕਾਰ ਸਨ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਸਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ. ਰਾਇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗਾ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

Thakur Gokal
Chand

Parvin Kumari
alias Usha
Rani

gaiyid Fazl Ali

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ * ਸਵਾਲ 11 ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਰੀਤ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਆਹ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਜਪੂਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਗੋਰਖਾ ਅੰਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਤ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤ ਉਲਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ "ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ" ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਐਕਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ

ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

* ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਘਟਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲੱਭੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ * ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ * ਕਿ ' ਲੰਬੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ;

- ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਕਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ
f < ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ,
ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ * ਤੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ

ਵਧਣਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਆਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ » ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਕੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਾਂਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਠਾਕੁਰ ਗੋਕਲ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੰਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕੋ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਯੁ. ਕੁਮਾਰੀ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਸ ਦਾ ਰਾਮ ਪਿਆਰ

ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸੈਯਦ ਫਜ਼ਲ ਏ.ਐਮ. ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ
ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ

ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਰਮਾ ਕੋਰੋਰੀਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ
ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ
ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ
ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ
ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ
ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ